

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Таргонін Каріна

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Актуальним завданням сучасних досліджень є те, що проблеми економічної безпеки в нашій державі, на жаль, і надалі є болочими, можна сказати – навіть гострими. І залишатися осторонь цих проблем неможливо.

Безпека є передумовою виживання та розвитку людей, суспільств і країн. Економічна безпека є важливою частиною національної безпеки і залежить від суверенітету, територіальної цілісності, національної оборони, душевного спокою, соціальної злагоди, навколишнього середовища, етнічної та релігійної рівності. Тому важливо мати дієві механізми для забезпечення безпеки окремих підприємств і цілих держав, а також їх ефективного функціонування.

Огляд сучасних умов економічного розвитку України [1-4], дозволяє об'єднати фактори її безпеки у три групи: макроекономічні, фінансові та соціальні. Сутність економічної безпеки полягає в тому, що вона є базою для будь яких інших напрямів, проявів та відгалуженню безпеки держави, завдяки чому можна передбачити наслідки зовнішніх або внутрішніх дій з метою зменшення їх можливого негативного або збільшення позитивного впливу на розвиток держави. Важливо зазначити, що економічна безпека держави є комплексною системою, яка сама по собі теж має багато складових: сировинно-ресурсна, енергетична, фінансова, технологічна, продовольча, соціальна, демографічна, екологічна та ін.

Місце України у світовому економічному просторі та стан її економічної безпеки неоднозначні. З одного боку, країна має значні конкурентні переваги, а також один із найбільших структурно диверсифікованих промислових комплексів у Європі, потужні перспективи сільськогосподарського виробництва, третину запасів європейських чорноземів, експорт сталі – шостий у світі, сьомий – експорт зброї, передові аерокосмічні технології, високотехнологічні людські ресурси та сучасна мережа вищої освіти. З іншого боку, за основним показником міжнародної економічної класифікації – сукупним ВВП на душу населення, Україна належить до країни із середнім рівнем розвитку. Незважаючи на заходи, що вживаються у сфері економічної безпеки в Україні, багато проблем у різних сферах соціально-економічного життя залишаються невирішеними.

Основними загрозами макроекономічній безпеці в сучасних умовах є: нестабільне економічне зростання; недостатня швидкість відтворення та подолання структурної деформації економіки; велика залежність національної економіки від зовнішньої кон'юнктури та низький темп розширення внутрішнього ринку; низька частка продукції з високою доданою вартістю тощо. Основними загрозами фінансовій безпеці України сьогодні є: втрата фінансової незалежності у вирішенні соціально-економічних проблем та власної фінансової інфраструктури, обмеження доступу держави на зовнішні ринки, дисбаланс бюджету в умовах дефіциту фінансових ресурсів. Основними загрозами соціальної безпеки є: високий рівень бідності; високий рівень соціальної нерівності та диференціації доходів; низький професійний рівень населення.

Отже, посилення інституційного вектору в забезпеченні економічної безпеки має відбуватися, в першу чергу, шляхом модернізації діючих та створення нових економічних і соціальних інститутів, які забезпечуватимуть підвищення продуктивності праці на якісно новій основі та економічне зростання. В протилежному разі економічна відсталість країни стане незворотною і це загрожуватиме існуванню нації та держави.

Перелік використаних джерел:

1. Левчук О.В. Економічна безпека України в контексті глобалізаційних викликів. Економіка і суспільство. 2017. Вип.8. С.59-64.
2. Желюк Т. Економічна безпека в системі інституційного вектора збалансованого розвитку. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2013. Вип.1. С.19- 32.
3. Матвійчук І.О. Інституціоналізація управління економічною безпекою держави. Вісник Академії митної служби України. Економіка. 2012. №2. С.131-141.
4. Данилишин Б.М. та ін. Безпека регіонів України і стратегія її гарантування. К.: Наук, думка. 2008. Т.1. 392 с.